

MAGAZIN

ANUL X
Nr. 10 (116)

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

OCTOMBRIE - BRUMĂREL

2003

ADRESA INTERNET

<http://www.geocities.com/magazinmr>

e-mail: magazinmr@yahoo.com

România rănită și ciopârțită

Dintre toate bogățiile țării cea mai vizibilă și cea mai admirată era Pădurea. Datorită ei, aveam posibilități turistice de neegalat, aerul curat și apele limpezi (plate sau minerale) nu aveau egal în Europa. După revoluție, ca niște sinucigași, ne am aruncat ura și mânia contra pădurilor. Fără legi, fără decență, fără milă și în ultimă instanță fără nici o rațiune (că rațiune nu se poate numi lăcomia și graba de înavuțire), ne-am apucat de defrișat, în contextul în care nici o țară din Europa nu-și distrugea pădurile. S-au jefuit pădurile statului, s-au ras pădurile retrocedate, s-au prădat pădurile comunale și ale altor comunități, fără control, fără grijă față de faună, fără grijă față de echilibrul ecologic, față de regimul pluviometric, față de peisaj, față de stabilitatea plantelor etc...

Fauna s-a braconat (în condițiile sporirii numărului de arme din dotarea populației), flora s-a devastat (cu sau fără vile), zonele virgine s-au poluat și parcă politica s-a schimbat. În ciuda legilor nonpermissive, portul e plin de bușteni, gările de asemenea, șoselele sunt pline de camioane cu bușteni. Parcă e un complot național contra pădurilor, o campanie de neoprit pentru a distruge și ciopârți România, golind-o de ce aveam mai peren, mai demn, mai greu de realizat.

O să fie nevoie de secole, pentru a vindeca aceste răni grave ce vor afecta pe termen lung echilibrul pedoclimatic, regimul precipitațiilor, aerul țării, calitatea și cantitatea izvoarelor, posibilitățile turistice și zonele balneoclimaterice, fauna și flora țării. Unde

ÎN ACEST NUMĂR:

- Comunism și capitalism
- Portret în oglindă - prof. dr. Anton Kathrein
- Toma Caragiu
- Ospețele lui Petru cel Mare

sunt ecologiștii, ce fac cei de la mediu, ce face

Ec. drd. Ștefan TARJOC
(continuare în pag. a 2-a)

Cântarea cântărilor

Mireasa arată iubirea sa către mire

1. Noaptea-n pat l-am căutat pe dragul sufletului meu, l-am căutat, dar, iată, nu-l am mai aflat.

2. Scula-mă voi, mi-am zis, și-n târg voi alerga, pe ulițe, prin piețe, amănunțit voi căuta pe dragul sufletului meu. L-am căutat, nu l-am mai aflat.

3. Întâlnitu-m-am cu paznicii, cei ce târgul străjuiesc; «N-ați văzut, zic eu, pe dragul sufletului meu?»

4. Dar abia m-am despărțit de ei și iată, eu l-am găsit, pe cel iubit; apucatu l-am atunci și nu l-am mai lăsat, până nu-l am dus la mama mea, până nu l-am dus în casa ei.

5. Vă jur, fete din Ierusalim, pe cerboaiice, pe gazelele din câmp, nu treziți pe draga mea, până nu-i va fi ei voia!

6. Cine este aceea care se ridică din pustiu, ca un stâlp de fum, parc-ar arde smirnă și tămâie, parc-ar arde miresme iscusit gătite?

7. Iat-o, este ea, lectica lui Solomon, înconjurată de șaizeci de voinici, viteji falnici din Israel.

8. Toți sunt înarmați, la război deprinși. Fiecare poartă sabie la șold, pentru orice întâmplare și frică de noapte.

9. Regele Solomon și-a făcut tron de nuntă din lemn de cedru din Liban.

10. Stâlpii lui sunt de argint, pereții de aur curat, patul e de purpură, iar acoperișul este de scumpe alesături; darul dragostei aalese a fetelor din Ierusalim.

11. Ieșiți, fetele Sionului, priviți pe Solomon încoronat, cum a lui maică l-a încununat, în ziua sărbătorii nunții lui, în ziua bucuriei inimii lui!

„Nai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată. Și, drept vorbind, acesta-i adevărul.”

Ion Creangă

Pădurea de la Fântânele

Mi-a turnat în suflet vuiet de tăceri, murmur de izvoare și suie de seve, curcubeu de arome, zbor de primăveri, le-am simțit pe toate, le-am trăit aieve.

Mi-au trecut prin clipe iezi și capre roșii cu noian de frunze scuturând fiori, când vegheam pădurea, și-și țipau cocoșii dragostele-n munte, la mijit de zori.

Vara, cornul lunii și-a sunat argintul peste anii tineri cu frunziș bogat; călăream pe vântul toamnelor, silindu-l către cresta zării, alergam turbat...

Iernile agățară peste zile salbe, sărutând grumajii marilor păduri; liniștit, ca marea liniștilor albe, eu visam la floarea roșiei răsuri.

Dar când vremea dete muguri și dorințe, plămădite-n taina marii așteptări, chiuu ca vântul innul biruinței și-ncepui urcușul asprelor cărări.

Radu CĂRNECI
(Din vol. *Noi și soarele* – Editura pentru literatură, 1963)

Călătorii interioare

Adio, vară!

Acum, când zilele lui septembrie sfârșesc, iar luna Brumărel se pregătește să năpădească peste livadă și peste fâneată, cu brume și ploii interminabile, mă gândesc iarăși la oraș și la străzile lui și îmi iau adio de la vară. Îmi iau rămas bun de la tot ce mă înconjoară. Închid ușile, pun lacătele, trag zăvoarele și mă tot duc. Dar rămasul meu bun nu mi-l iau de la oameni, ci de la locuri, de la dealurile tăcute, de la câmpiile ude, de la arborii solitari, de la tot ce ne-a înconjurat, cu atâta duioșie și frumusețe reținută, pe mine și pe soția mea Tatiana. De la unii oameni, nu mi iau rămasul bun, că sunt cărcotași, bicisnici și răi. Și, la binele făcut, la blândețea unor gesturi prietenești, ei au răspuns cu nepăsare, răutate sau vorbe ascunse și grele. Unuia i-am oferit o postată de pământ, ca să și pască vaca acolo, că zicea că este nevoieaș. El s-a făcut pe dată stăpân pe fâneată și pe copaci din care a tăiat pe ascuns, iar la plecare, s-a prefăcut că nu mă vede și mi-a închis porțile în nas. Altuia, îi duceam mere, câte o găleată la vițea. Dar nu i-a fost îndeajuns. Venea, noaptea, în grădina mea și mi le scutura pe toate din pom. Iar, la plecare, tot el arăta pe mutul și se făcea că nu mă vede și nu m-aude. Altul, căruia îi oferisem lemne uscate pentru foc, numai să le ia și să le taie, după ce și a făcut gustul, mi-a lăsat curtea și grădina murdare și ciumpăvite, pline de

resturi putrede, ca să mă pun tot eu să le curăț după el... Treburi mărunte și meschine, ale unor oameni mărunți și meschini, cu care nu aș fi vroit să am de a face, dar, dacă trăiești, o vară, printre ei, cum să te ții de o parte de ei? Că nici așa nu e bine! Că zic că te porți domnește cu nasul pe sus... De aceea, acum, m-am hotărât

să nu-mi iau rămas bun de la ei, de la unii ca aceștia. Că, nu știu de ce, dar, de la o vreme, oamenii s-au înrăit nespun de mult la sat.

Ion ARIEȘANU
(continuare în pag. a 2-a)

ACTUALITATEA CLASICILOR

CONSTITUȚIA DIN 1923

• Constituția liberală din 1923 nu e o operă, e o capodoperă. Un rege puternic, înfășurat într-un stat al normelor liberale: separație puterilor și libertăți câte dorește nea Niță; nici nu poate duce atâtea libertăți!

• La întrebările fundamentale „de ce?” și „în ce scop?” aporetica rurală românească răspunde: „d-ai”.

Petre TUȚEA

România și Elada

Am gândit cu acest prilej, în primul rând la legătura noastră istorică cu o țară străveche, cu Elada, la raporturile noastre cu ea, din trecutul cel mai îndepărtat și până astăzi și ca o concluzie la condițiile impuse de însemnătatea împrejurărilor date în vederea înfăptuirii celor mai bune și pe cât se poate, cea mai trainică înțelegere între cele două națiuni înrudite și împrietinite.

Statul român a dat cel dintâi un exemplu de altruism aproape necunoscut în raporturile dintre două popoare și a acceptat un mare număr de concesii a reprezentanților din Atena, în favoarea concetățenilor lor din România.

El n-a cerut în schimb nici o contravaloare pentru interesele noastre din Grecia, fiind de bună credință și convins că statul grec o va face din inițiativă proprie.

Grație acestor privilegii, grecii din țară se bucură astăzi de o desăvârșită libertate în viața lor materială și culturală și se simt în mijlocul nostru ca la ei acasă.

Tot așa ar trebui să se simtă și românii din Grecia, chiar atunci când ei cugetă și simt românește.

(Conferință ținută la Academia Română, la 15 noiembrie 1934).

George MURNU

Adio, vară!

(urmărire din pag. 1)

Își dau unul altuia în cap, fără milă și fără frică de Dumnezeu, fără frică de legi. Atunci, cum să-mi iau eu rămasul bun de la ei? Eu nu mai pot să-i spun adio decât vremii frumoase care s-a stins, locurilor sublime ale satului de sub munte și naturii de acasă ale Tatiane mele. Numai cu ele mai pot eu să comunic. Numai cu ele mai pot eu trăi în suflet, când lumea nebună se prăbușește în jurul meu... Îi spun bună ziua teiului mândru din poartă, care mi-a îndulcit cu aromele lui primele zile ale verii calde. Fâneței cosite și ude de brumă, între florile căreia visam de atâtea ori, cu ochii deschiși, îi zic, de asemenea, rămas bun. Îmi iau în gând, rămasul bun de la via robustă, de la perii bătrâni, cu pere zemoase și dulci, de la roșiile doldora pe araci și de la fasolea tânără, de la castraveții viguroși și murele negre, atârând pe hugi lor aspri și spinoși... Doamne, dar cum să uiți toate acestea, cum să nu spui adio atât împlinirii ale naturii mărețe, la care ai asistat zi de zi, ca un copil curios? Cum să nu-ți iei rămasul bun de la albinele zumzăitoare din teiul sfânt, de la rândunelele, oaspete de o vară, în grajdul pustiu? Ce trist aș fi fost

fără ele! Cum să nu-ți iei la revedere de la fântâna adâncă, cu apă curată care îți strepezeza dinții, de rece ce era? Cum să nu-ți iei rămasul bun de la florile modeste ale curții tale: cicoarea, trifoiul, nalba și coada șoricelului? Ba, chiar și de la pișcătoarea urzică, și de la iarba blândă, cu verdele ei

odihnitor? Peste toate, vor trece, nu peste mult, vântoasele reci ale muntelui și le va izbi neaua și lapovița ude. Iar casa, în mijlocul curții, va rămâne zăvorâtă și pustie, cu lacătele ei ruginite atârând la uși. Cum să nu-i zici, atunci, și casei povărnite, un lung adio? Cum să nu-ți iei la revedere de la pereții ei, de la acoperișul ei,

care te-au adăpostit, încă o vară, care ți-au păzit odihna în atâtea nopți tăcute, care ți-au protejat visele, în trecerea implacabilă a timpului care fuge peste tine și peste planetă? Cum să nu-ți iei la revedere de la chipurile palide de pe pereți, ale părinților duși de mult?... Da, de la acestea toate și de la atâtea altele e firesc să-ți iei rămasul bun. Ele nu ne-au rănit niciodată. Ca oamenii. Ele nu ne-au dezamăgit. Ele au fost mereu bune cu noi și prietenoase și ne au răsplătit, când nu ne am așteptat la nici o răsplată. Ele au fost frații și surorile noastre necuvântătoare, dar prezente, ziua și noaptea, în viața mea și a soției mele. Ne-au fost tată și mamă. Lor le-am trimis rămasul nostru bun. Așa cum îl trimite acum părinților noștri, versurile soției mele, poeta: Dă-mi mâna, mamă! Afară e toamnă. Nu tresări și nu-mi rosti numele. Căci, dintre cei din jur, nimeni nu mă cunoaște și nu mă crede. Nu pot fi a lumii, ci numai a mea. A mea și a florilor. A mea și a fâneței. A mea și a pomilor. A mea și a casei bătrâne, care mai tresare doar prin somn... dă-mi mâna, mamă! Stelele sunt lucioase și reci și mă cheamă spre tine..."

O viață drumnică sau câteva reperi biografice

• Anii de ucenicie

În acești ultimi ani de liceu, tânărul George Murnu e preocupat mai mult de literatura antică, studiind încă pe atunci, poemele homerice. De altfel, își ia examenul de bacalaureat cu o disertație asupra lui Homer.

Își dorește cu tot sufletul, să ajungă în România, și pentru că se va muta cu familia în Budapesta, va alege să urmeze, pentru o scurtă perioadă, cursurile Universității pestane, cu gândul că va fi mai ușor, de aici să se îndrepte spre țară. Cu îndemnul și pilda de nobil spirit și destoinic intelectual ale părintelui său, George Murnu petrece la București anii studenției (deși i se oferă ocazia să studieze în Franța, unde dorea să îl trimită profesorul său de franceză, Jean Vincent, dragoman al Vilaetului Salonic, profesor de liceu în Bitolia și perceptor al fiului pașei, ori în Italia, la Veneția).

E primit de Titu Maiorescu, în ședințele literare, din strada mercur, unde se întâlneau scriitorii ai vremii ca: Ion Luca Caragiale, George Coșbuc, Iacob Negruzzi, Alexandru Vlahuță, ș.a. Mediul prielnic formării gustului literar, împlineste exigentele sale aspirații intelectuale. Iar Titu Maiorescu dovedește, curând, o înrăurire binefăcătoare și decisivă asupra personalității murniene.

Terminarea studiilor universitare bucureștene îi aduce licența *magna cum laude*, în filologie și istorie. E numit profesor la Liceul național din Iași. Trăirile intense ale entuziasmului tânăr dascăl, planurile pe tărâmul diverselor sale preocupări sunt consemnate și de poeziile primului volum, în limba română, *Gânduri și Vise*.

Obține o bursă la München, iar anii de studiu se finalizează cu o apreciată teză de doctorat: *Rumänische Lehnwörter im Neugriechischen mit historischen Vorbemerkungen* (Împrumuturi românești în limba neogreacă cu observații istorice) susținută în 15 iulie 1902.

Între profesorii cu care lucrează în Germania, sfătuit de Ioan Bogdan, de acasă, amintim bizantinologul Dr. Karl Krummbacher, Dr. von Christ, Dr. Th. Lipps, (cel care îi coordonase strălucita teză de doctorat), A. Furtwängler, dr. Thiersch, Dr. Bissing, dr. Vollner, Dozent Dr. Voll (München), K. von Stradonitz și U. Wilamowitz von Moellendorf (Berlin). Specializările la Roma și Atena, în arheologie, îl aduc în preajma lui W. Doerpfeld.

În revista „Macedonia” își propune să reproducă, număr cu număr, paginile lucrării lui Constantin Roja, cunoscută Academiei Române. Rândurile trimise la Tribuna (din Sibiu) îndeamnă pe români la unitate în idealuri și cultură.

Însă cea mai prolifică și prestigioasă colaborare o are cu redactorii „Convorbirilor literare”, Mihai Dragomirescu și Ion Bogdan. Primului director menționat îi trimite, pe lângă alte articole, pentru numărul din februarie 1900, și cântul întâi al Iliadei. Începuse traducerea încă din primul an de studii, la München.

(va urma)

Prof. drd. Liliana Mendrea POROJAN

România rănită și ciopârțită

(urmărire din pag. 1)

ministerul de resort, ce face conducerea centrală, că parlamentarii sunt în parte implicați în acest jaf de proporții nemai-întâlnite? Ce face comunitatea Europeană? - cumpără bușteni din România.

Domnilor, treziți-vă! Suntem în ceasul al doisprezecelea, vă vor blestema nepoții. Ce lăsați generațiilor următoare? O țară rănită și ciopârțită. Dacă vreți propagandă electorală, o aveți. Ce poate fi mai vizibil, mai palpabil și mai adevărat. De ce oare partidele de opoziție, nu atacă frontal acest subiect?! Păi sunt vărâte în această problemă până-n gât, dacă nu sunt chiar promotorii acestor politici de pe vremea faimosului ministru cu nume ecologic.

Indiferent de considerente, politicieni, administratori sau paznici ai țării, opriți masacrul!!! Pericolul e ireversibil și catastrofal.

Nici în cea mai neînsemnată colonie nu s-a mai întâmplat așa ceva. Mai trebuie să aprobați și exploatarea auriferă de suprafață de la Roșia Montană (prin cianurare), ca dezastrul să fie definitiv, în cea mai frumoasă zonă a țării din Apuseni.

Seacă izvoarele, lunecă terenurile, secetele sunt mai dese, sunt începuturi de desertificare a unor terenuri, polua-rea a atins zonele foste nepoluate, re-plantările nu se mai fac din lipsă de fonduri în timp ce exportatorii de lemn sunt multimiliardari. Stațiunile balneo-climatice sunt grav afectate, supra-fața împădurită s-a redus îngrijorător...

Guvernanți și guvernanți, opriți dezpaduritul național ecologic.

A.E.L.

Alain Bosquet Întrebări pentru Dali

A.B. Ce reprezintă pentru dumneavoastră Franța celei de a V-a Republici? Vi se pare viabilă? Dar Moscova vă pare o pildă de înțelepciune, prudentă și pasivitate? China vă dă impresia unui stat periculos și pasionant? America e pur și simplu o întreprindere comercială ce izbândește fără ideologie? Vă pun toate aceste întrebări de-a valma. Unde vă situați în lumea de astăzi?

S.D. M am pronunțat în privința acestor chestiuni la o întâlnire confidențială, la Politehnică, în fața unor studenți în uniforme și cu mănuși albe. În momentul de față, în lume, Dali, este din ce în ce mai stalinist. E, de altfel la mine, ceva reflex: când cineva este înjurat sau târât în noroi, eu îl ridic. Stalin este pasiunea mea actuală, și cred că e cea mai mare personalitate a epocii. Stalin și poate Mao Zedong... dar mai ales Stalin, căci el este adevăratul mare încornorat al epocii moderne.

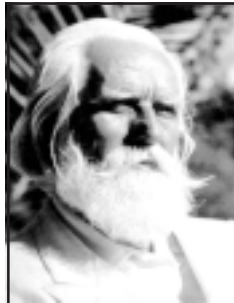
A.B. Vă rog să explicați.

S.D. Stalin a făurit Armata Roșie și puterea militară în Rusia. Este un făurar. Făurarii au format întotdeauna confrerii și secte. Când acest soi de făurar obține puterea, el creează simboluri masculine și feminine: secera și ciocanul ca embleme ale unei ideologii. La fel s-a întâmplat cu Vulcan, în Grecia antică. Vulcan i-a făurit scutul lui Ahile, în timp ce îl lăsa pe Apollo să-i seducă soția, pe Venus.

A.B. Și ce are a face Stalin cu acest potop de explicații confuze?

S.D. Stalin credea că făurește scutul socialismului și comunismului, ideologie ce nu mai există. El ne-a dat cea mai bună armă pentru a apăra monarhiile europene care, în patru cinci ani, vor fi restabilite. Stalin va face ceea ce Wilhelm al II-lea voia să facă împotriva a ceea ce el numea pericolul galben. Mie personal, acest pericol galben îmi plăcea nespus. El va fi miza războiului, iar războaiele îmi sunt și ele pe plac.

Comunism și capitalism, două manifestări...

Cel care se simte sărac și dezmoștenit propovăduiește comunismul.

Da, dar dacă devine bogat, oh, la, la! s-a sfârșit cu comunismul. Atât timp cât oamenii sunt săraci, sunt comuniști; dar, imediat ce sunt bogați, ei devin capitaliști, pentru că dacă acceptă în acel moment comunismul, vor trebui să împartă totul, și aceasta nu le mai convine. Însă eu, cred în comunism. De ce? Pentru că Isus era comunist, dar un comunist alb, nu un comunist roșu.

Pentru moment nici comuniștii, nici capitaliștii nu gândesc și nu acționează corect. Când ai drept ideal de a aduna bogății, vor apare tot felul de inconveniente care n-au fost prevăzute. Iar când vrei să împarți fără discernământ, apar altele neprevăzute, care sunt la fel de prejudiciabile. Deci, dacă comuniștii și capitaliștii nu doresc să meargă mai departe în înțelegerea lucrurilor se vor masacra: vor fi războaie civile în așteptare de alte războaie... Nici unii, nici ceilalți nu au această lumină pe care o dăm noi aici: de a munci pentru un ideal înalt. Ei nu lucrează decât pentru ei și chiar dacă lasă impresia că lucrează pentru alții, în realitate nu o fac decât pentru ei.

Trebuie să existe o înțelegere între capitaliști și comuniști pentru ca, împreună, să ajute omenirea. Și unii și ceilalți sunt necesari pentru că aceste două curente ale

capitalismului și comunismului lucrează simultan în univers. Pentru ce oare oamenii fac un factor de diviziune, chiar dacă echilibrul cosmic se sprijină pe aceste două curente? Deveniți deci, în același timp, adevărați capitaliști și adevărați comuniști, și veți fi în plenitudine.

Mulți sunt comuniști pentru că sunt obligați să o facă, li se oferă terenul, casa... doar nu ei s-au oferit să le doneze. Atunci, straniu comunism, când el obligă oamenii să dea tot ce le aparține! A limita, a oprima, a distruge pe alții, este oare comunism? Nu, comunismul înseamnă a învăța pe alții să distribuie, să dea, să suradă, să iubească, păstrând capitalul lor, căci fără capital ce poți face? Dacă nu aveți bani chiar și cu cele mai bune idei din lume, nu veți putea realiza nimic. În timp ce cu un capital, veți ridica o întreprindere, veți câștiga bine și veți putea apoi să distribuiți beneficiile voastre: veți deveni comunist. Dar pentru a deveni comunist, trebuie să fii mai întâi capitalist. Iată ce trebuie înțeles! Dacă nu aveți nimic, nu veți putea fi comunist. Toți posesorii de capital care nu au înțeles motivul de a exista al capitalului sunt foarte proști capitaliști iar comuniștii au dreptate în a-i ataca. Dar nu au dreptate când atacă pe adevărații capitaliști, pentru că numai aceștia sunt cu adevărat comuniști.

Omraam Mikhaël AÏVANHOV

TOMA CARAGIU

„A fost îngropat la cutremur ca un faraon sub o piramidă de beton. Era un mormânt mare, ca pentru talentul lui mare.”

Eugen Barbu

„Istoria vieții lui Toma Caragiu începe în Munții Pindului. S-a născut la 21 august 1925, la Hrupiști (Argos Oresticon), din părinți aromâni din moși strămoși. Tatăl, Nicolae Caragiu, este fiu de „picurari” din Deniscu, oameni dârji, care-și plimbau de veacuri turmele de oi de pe un munte pe altul în luptă permanentă cu stihiele naturii, cu asupririle „păgânilor” având drept scut doar curajul lor, codri și

cerul liber; de aici a ieșit vulcanul Toma, uriașul, integru și demn, harnic și omenesc ca tatăl nostru; de la mama. Atena Papastere (dinspre partea maternă Puști din Samarina) – o femeie frumoasă, o femeie distinsă, de o mare sensibilitate inteligentă și finețe – și-a hrănit Toma sufletul, acolo este sursa talentului său, în atmosfera aromânească cu vechi tradiții pe care ea a știut să o păstreze și să o alimenteze aici, după venirea în țară, în 1928 și până în acest din urmă ceas. În jurul lui Toma, cel prea dăruit cu toate harurile, noi, toți: tata, mama, eu, sora mea Geti copiii noștri Brândușa, Dragoș, și Ștefan aveam un singur har: iubirea pentru el. Cântece aromânești, colinde vechi, povești ale copilăriei noastre, vise, toate acestea nu pot fi „trecut”. Ele sunt aievea în casa de pe strada Polonă, 58’. (Fragment din textul semnat de Matilda Caragiu Marioțeanu, sora actorului, pe anvelopa discului *Poezii în grai aromânesc*, Electrecord, 1978).”

Magheru din „Casa de mode” de Th. Mănescu

– Cum v-ați ales meseria de actor?
– Bunicul îmi povestea aproape fără cuvinte cele mai uimitoare întâmplări din viața lui de om al pădurii, al muntelui, când urca cu oile și înfrunța lupii și freamătul naturii dezlănțuite. Coplesitoare rezervă de amintiri pentru el. un echilibru enigmatic și primitiv făcea să strălucească părul lui alb, încărcat de ani.

Port în mine și astăzi „benzile sonore” cu care el îmi descoperea o lume neștiută. Șoaptele de dimineață ale frunzelor, incantația lupului flămând, uvertura cu andatissimo al lungilor povești de seară în jurul focului, forța de neînving a omului, săpată în stânca muntelui demn și stăpân în înfruntarea lui cu sărăcia și cu nevoile. Bunica desena în cuvinte imitând și jucând cu o uimitoare sevă satirică întreaga tipologie a satului. Așa am început: imitându-mi bunicii și pe mama mea care mi a fost primul dascăl.

Pe urmă am interpretat în vis pe Statu Palmă Barbă Cot, pe Setilă, personaje ale copilăriei mele, tot ceea ce citeam din Ispirescu și Creangă. An de an visul a devenit realitate.

Sunt fericit că am ales teatrul, altminteri nu m-aș fi putut exprima și nu mi pot imagina cum m-aș fi făcut util într-o altă profesiune.

– Cum redescoperiți, odată cu fiecare rol nou, pasiunea pentru profesiunea dumneavoastră?

– Pasiunea pentru profesiunea de actor se descoperă odată cu lectura textului, el reprezintă centrul de greutate al întregii activități de pregătire a spectacolului, iar miracolul rolului începe abia după clipa când sesizezi unghiul sub care se descifrează semnificația lui contemporană, gândul pentru care a fost scris spațiul pe care trebuie să-l ocupe în filozofia spectacolului.

În rest, pentru un actor înzestrat, e o chestiune de muncă, de profesie, dublată de rigoarea și exigența celui care dirijează ansamblul – regizorul.

– Ce importanță acordați regizorului, care este locul lui în munca dumneavoastră?

– Față de actor, regizorul îndeplinește rolul unui antrenor. Pornind de la concepție și continuând cu realizarea aceluși „antrenament permanent și special” al fiecărui actor mă

gândesc printre altele la „psihologia” lui, la starea de permanentă prosepție și încredere în forțele lui, și până la înțelegerea obiectivă a sensurilor ideologice, politice, la fixarea în timp și loc a relațiilor sociale, regizorul este categoric

cel care poate determina succesul sau insuccesul unui spectacol.

– Ce rol ocupă succesul în viața dumneavoastră profesională, vă preocupă ideea de succes?

– Cum se caracterizează pentru mine ideea de succes?

Prin recunoașterea majorității celor care se ocupă cu problemele fenomenului teatral, pe de o parte, și prin prezența masivă a celor pentru care a fost creat spectacolul – publicul.

– Cum ia naștere în teatru spectacolul eveniment?

– Am ferma convingere că spectacolul eveniment nu este altceva decât rodul unei istovitoare munci de zi cu zi, de dăruire totală, a unui grup de actori dotați, decizi să lupte cu înflăcărare până la prima ridicare de cortină, ca o primă etapă, și să păstreze cu sfințenie tot ce s-a stabilit în comun pentru a doua etapă.

– Vă pun acum o întrebare foarte sinceră, Toma Caragiu și vă solicit un răspuns absolut cinstit: V-a fost vreodată frică de vreun rol?

– Mie să mi fie frică? De ce să-mi fie frică?

Amza SĂCEANU
(„Fața văzută și nevăzută a teatrului”,
Editura Eminescu, 1974)

ARHIVA FOTO „MAGAZIN M-R”

București, aprilie 1969, la sediul Uniunii Scriitorilor: Walter Gorish, membru în Comitetul de conducere al Uniunii Scriitorilor din RDG (stânga), semnează, împreună cu Virgil Teodorescu, vice-președinte al Uniunii Scriitorilor din RSR, înțelegerea de colaborare între uniunile de scriitori din cele două țări

25 aprilie 1969: scriitorul italian Giancarlo Vigorelli (dreapta), în vizită la Uniunea Scriitorilor. Între Alexandru Balaci (stânga) și Eugen Jebeleanu (mijloc), se află Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor

București, 8 mai 1969. În prim plan, de la dreapta la stânga: poetul și editorul spaniol Carlos Barral, Zaharia Stancu și Yvonne Hartet Barral; în al doilea plan, dreapta, scriitorul Sergiu Dan

Grule

„Fânărul scriitor Serghei Zernov se îndreaptă spre editură. Au trecut trei luni de când a predat primul său roman „Soartă plouată”. La editură l-a primit redactorul principal Kozelski, cunoscut printre debutanți ca un abordabil înțelegător.

– Dragă Serghei Vladimirovici, am citit romanul dumneavoastră și am rămas cu o impresie contradictorie – s-a pronunțat redactorul, stil aveți, în schimb conținutul... După cum am înțeles eroul principal este inginerul Mihriutin.

Zernov a dat afirmativ din cap,

– Ascultați-mă atent Serghei Vladimirovici – a continuat Kozelski. Sunteți un bărbat tânăr și agreabil. Ce v-a trebuit?

– Ce anume? A întrebat nedumerit Zernov.

– Mai întrebați? De unde ați acumulat atâta răutate? De ce trebuie Mihriutin să critice pe directorul Davilov în ședința sindicală?

– Dar este foarte limpede! Davilov a dezorganizat producția, este arogant cu subalternii, se opune la introducerea noului.

– Asta am înțeles, scumpe, dar de ce vă trebuie un asemenea Davilov când acesta putea fi civilizat, bun gospodar, inovator. Astfel se împacă de minune cu Mihriutin.

– Dar atunci dispare conflictul din roman.

– Și cine are nevoie de conflict? Conflictul complică lucrurile și îmbătrânesc prematur omul. Acum, despre soție. Din roman rezultă că aveți o atitudine de simpatie față de Mihriutin.

– Într-adevăr, a confirmat Zernov.

– Atunci de ce i-ați agățat de gât o nevastă imposibilă, avară, isterică?

– Dar am fost ferm convins că cel mai bine, caracterul lui Mihriutin se va evidenția din conflicte.

– Ce tot aveți cu conflictele astea? Lăsați omul să trăiască liniștit. Dați-i o nevastă dragăstoasă, cuminte, o adevărată prietenă. Și cu fiul – ce harababură ați făcut!

– Păi, ce am făcut?

– Ați făcut că este din generația „jeans”, în cap numai cu muzica aia, cu magnetofonul, care să cânte la... cum îi zice?

– Discotecă

– Exact. În loc să fie un elev eminent la un liceu de matematică.

– Dacă era așa, pierdeam problemele care se pun între generații.

– Ce probleme? Probleme de astea nu există, le-au inventat romancierii.

– Atunci, reface romanul?

– Gândiți vă chiar la mine. Am un șef insuportabil, nevastă îngrozitoare, fiul un prostănac. Și ce-i cu asta? Absolut normal. Refaceți romanul!

– Dacă-l reface, ce mai găsește cititorul în el? răspuns înclădat Zernov. Așa, găsea situații antagoniste, stări limită, schimbări de comportament...

– Eu îți vreau binele, se enervă Kozelski. Dacă Mihriutin va avea un șef de aur, viața de familie exemplară, asta înseamnă inovație în literatură, nu înțelegi? Cititorii n-or să-și creadă ochilor. Să zicem că la serviciu toate treburile lui sunt în ordine. Cititorii așteaptă însă ca soția să-i facă figură sau fiul să intre în înșurcătură. Când colo nimic. Îți dai seama că o asemenea carte se va vinde ca pâinea caldă? Este altceva decât celelalte romane.

– Mulțumesc, a șoptit Zernov. Acum am înțeles cât de greșit este construit romanul. Îl voi reface.

După ce s-a închis ușa, Kozelski a scos un oftat adânc: talentat băiat Zernov, dar n-o să iasă din el un scriitor adevărat nu înțelege când se glumește.

În românește de
Vitalie TEODORU

PREOTUL, PRECEPTORUL ȘI CRÂȘMARUL

Da Doamne, celor ce șed că ai de lucrează își iau singurii, se rugă Domnului Dumnezeu ciocnindu-și ulceaua de cea a lui Zaharia, preceptorul satului, om bun și cu frică de Dumnezeu și preot. Ulcica părintelui măsura exact un litru și fusese găsită de Zaharia în pivnița unui neamț trimis la muncă în Rusia. El i-a dăruit-o preotului într-un moment în care contrar voinței lor zorii zilei de vară îi îndemnau spre casă din grădina fostului restaurant „Kramer” devenit cârciumă pentru „clasa muncitoare și intelectuali” de când trecuse în proprietatea Cooperăției de consum. Nea Mitică, cârciumarul, păstrase totuși de la neamț unele bune obiceiuri cum ar fi: spălatul paharelor după „recoltarea” lor din dreptul clienților, răbdarea pentru cei întârziați, „facerea cafelei fără hoții” și cana preotului. Nici vinul nu-l îndoia cu apă de frica părintelui Dad, care bănuindu-l îl blestemase cu cântec. Rămași ca în alte rânduri aproape singuri în grădina localului, preotul, preceptorul și cârciumarul își aminteau fără teama de a fi auziți de urechi curioase, trecutele vremi ale tinereții lor. Nu aveau ce regreta: – unul venise din Ardealul vândut de un rege curvar și ticălos, altul din Basarabia abandonată fără un foc de armă de același rege cu „urechi de măgar” iar celălalt din Cadrilaterul trădat de hoțoman, numai că felul în care îmbrăcau în cuvinte trecutele vremi, putea fi ușor „interpretat” de Costică, cum îl numeau ei pe singurul și știutul informator al comunei. Și apoi după alte ulcele cu vin, părintele Dad urca din amintire în cuvinte frumoase, pe cel de al treilea mareșal al României „singurul adevărat”, Ion Antonescu.

– Prost a fost că nu l-a împușcat în cap ca pe un lup turbat atunci când ne-a trădat. Spune-mi părinte, chiar nu găseam noi în țara asta un om deștept și frumos că a trebuit să ne căciulim la familia asta de nevolnici? Preotul oftă lung și preceptorul nu mai spera să-i răspundă. Ridică paharul cu vin, îl ciocni de al sfinției sale și îl bău pe nerăsuflăte. Atinse doar cotul câinii semn că era departe cu gândurile. Poate în Macedonia albănează de unde ai lui porniră bogăți spre patria mună mințiți de niște politicieni care, „au sfârșit în umilința închisorilor tovărășești așa după cum meritau”.

– Antonescu nu era omul care să ucidă. Nu era politician, spuse preotul într-un târziu intrând repede într-o tăcere tristă, apăsătoare. Cârciumarul își trosni spatele de rama scaunului. Parcă obosit, parcă deznădăjduit. În sinea lui, îi dădea dreptate preceptorului. Trebuia să-l împuște dracului măcar înaintea abdicării, ori să nu-l fi protejat de legionari care l-au vânat la Timișoara, vorba preotului: „Antonescu nu era politician”. Nu era și uite că prostul prostului mare, l-a vândut rușilor umilindu-l. Numai că ala l-a tratat ca pe un bărbat adevărat. Însuși Stalin, ar fi recomandat acest lucru pe pământ sovietic.

– Aideți să vă fac niște mititei pufoși ca lacrima de vădană, propuse nea Mitică convins că se vor „întinde” încă mult în răcoarea nopții de vară. Bine că am ajuns aici. Acum vedem noi pe unde scoatem căciula concluzionă el de parcă în acel început de noapte, acolo în curtea cârciumii din Beșenova Nouă, se hotăra soarta României pentru veacurile ce vor veni. Văzând că ceilalți nu-i răspund, se întoarse pe jumătate, strigând la Ilona bucătăreasa, femeia de serviciu, bărmănița și

drăguța lui tânără și frumoasă. Ilona avea carnea tare și ochii verzi. Brunetă cu genele de iapă de rasă și un cur – după cum observase odată groparul satului Ilie – cu care poate scoate cuiele din sicriu. Ilona nu răspunse și Mitică o mai strigă o dată și încă o dată.

– A dormit fir-ar al dracului. Doarme domnule ca o vacă dar atunci când se trezește devine căprioară.

Ilona se arătă la a multa strigare după pultul barului. Își aranjă baticul, își „lungi” fusta.

– Mititei și vin!

– Și apă, completă preceptorul, pe Mitică. Am glumit, se scuză el, auzind oftatul preotului. Ilona execută repede comanda. Un miros plăcut, îmbietor de pâine proaspătă, caldă încă, de mititei și muștar îl aduse aproape și pe paznicul birtului. De fapt Grigore era policalificat în toate meseriile fără diplomă: paznic, toboșar comunal și ajutor de gropar. Una peste alta, câștiga atât de bine încât rar îl găsea cineva treaz ori acasă lângă nevastă sa Minodora. Minodora avea aspect de pahidermă și o palmă mai grea decât a preotului Dad. Din acest motiv Grigore era de departe cel mai fericit paznic de noapte.

– Părinte să-l chem pe Maxa?

– Grigore dacă faci tu asta, te fac gropar șef și-l trimit pe Ilie la munca de jos, îl asigură acesta în timp ce Grigore încălecăse pe bicicleta poștaşului ce moțăia într-un colț al grădinii cu halba pe jumătate plină. Comuna întemeiată de nemții aduși de Maria Teresa, se dezvoltase între dealuri, lăsând pământul de „sus” agriculturii. Feriți de vânturi, la câțiva kilometri de drumul național au avut o lungă perioadă de liniște și prosperitate. Sfințiră pământul cu munca lor iar comuna mirosea mereu a var și tei în floare. După mult timp ei îngăduiră unor familii de țigani să se așeze în vatra așezării, la marginea ei. Atât de „la margine”, încât așezarea lor părea un satuc fără nume aflat în apropierea localității. Beiser, primarul neamț, trecea cel puțin o dată pe săptămână prin țigănim. De voie de nevoie, cu timpul și căsuțele lor aveau flori la ferești, șanțuri adânci și curate, curți îngrijite. Dar mai mult decât orice, aici se respira un aer de libertate și indiferență odihnitoare. Peste gardurile mici puteai zări țigăncușe frumoase. Țigănci oacheșe, țigani zdraveni cu bărbi și mustați crescute în neorânduială. Maxa veni însoțit de fratele lui Miși tot violonist și de Piranda, o țigancă cu glasul ca un curcubeu de stări. Șchioapăta Maxa din copilărie. Era mai scund decât fratele lui, mai îndesat și aproape stîrb. Cuvintele se rostogoleau parcă din gura sa astfel încât orice cântec sporea în tristețe ori veselie. Piranda era de drept vedetă vocală.

Numele ei era Ienei Maxa. O fășneață de vreo douăzeci de ani. Nici frumoasă nici urâtă.

– Sărut mâna, părinte!

– Veniși și cu fratele tău, și cu Piranda constată părintele temător parcă, de perspectiva întinderii bairamului. Ei, hai așezați-vă!

Se așezară. Lumina caldă a lunii, se cernea printre frunzele nucului cel mare aflat într-un colț din grădină, furișându se șerpește în pahare. Era liniște, era pace și începea să fie mâncare în țară. În acest colț de lume, regimul părea să lase oamenii în pace. Și oamenii, la rândul lor, lăsau regimul în pace. Cei de la București erau preocupați de consolidarea puterii, de lichidare a rezistenței anticomuniste din Munții Caraului, de înșelare a rușilor, de îndepărtare a unor personaje incomode și străine de neam din partid. De multe... Puțin le păsa lor de această așezare „internaționalistă” după cum o numea părintele Dad.

fragment din romanul „În umbra soarelui”, în curs de apariție la Editura „Cartea Aromână”

Vasile TODI

Wilhelm Weiss s-a născut în anul 1927, în Cernăuții Bucovinei, de ziua Principatelor, într-un geros 24 ianuarie și întreaga viață i-a stat sub zodia suferinței.

În plin război, în anul 1944, Wilhelm Weiss se refugiază la Timișoara, oraș în care își va petrece tot restul vieții. Debutul literar are loc în 1946, la ziarul „Națiunea”, condus de George Călinescu, și, de atunci, publică în mai toate revistele vremii. A primit numeroase premii literare și a fost editat în peste 15 plachete colective de proză și poezie, la diferite edituri din țară. În mai 1952, Wilhelm Weiss este condamnat la 6 ani muncă silnică și confiscarea totală a averii îngroșând rândurile zecilor de mii de deținuți politici încarcerați de regimul comunist. Este eliberat odată cu decretul dat în octombrie 1955, după patru ani de temniță grea. Acești patru ani au fost decisivi pentru viața, tânărului pe atunci, Wilhelm Weiss.

„Lacrimile pământului”, aceste mărturii împotriva ororilor comunismului, au izbucnit tocmai din negura anilor de suferință, când caracatița comunistă și-a arătat adevărata față.

Publicându-le astăzi, îndeplinim o datorie plăcută față de autor legat prin ani de prietenie de revista noastră.

Petru Vasile TOMOIAGĂ

Lacrimile pământului

Nichi Topitorul, timișoreanul care a apărut „un pod prea îndepărtat”

• Nicolaus Basch, timișorean, a fost locotenent în armata germană • La Nijmegen, Olanda, cade prizonier la englezi • Eliberat, se întoarce acasă și e arestat de securitate • Timișoara, Aiud, Rahova, Capul Midia • Devine cioplitor în piatră și leagă cărți în piele • Întors din închisoare, lucrează la UMT ca topitor • Iese la pensie ca translator în germană și engleză • Moare cu regretul că nu a apucat măcar un an de democrație.

Cine își amintește de filmul (ori a citit cartea după care a fost făcut) „Un pod prea îndepărtat”, a putut să vadă (ori să citească) scene din lupta pentru podul intrat în legendă ce trecea peste un braț al Rinului din localitatea olandeză Nijmegen. La aceste lupte de un dramatism ieșit din comun, a participat și un timișorean.

Nicolaus Basch era locotenent în armata germană ce apăra acest pod vital pentru ambele armate înclăștate în luptă. Într-una din ambuscade, timișoreanul Basch este rănit și cade prizonier la englezi. Dus la un lagăr spital din spatele frontului, stă acolo până i se vedească rănila și apoi, la sfârșitul războiului, este transferat într-un lagăr de prizonieri în Olanda, unde participă la munca de înlăturare a molozurilor de la casele distruse de război. În 1947 este eliberat și se întoarce acasă la Timișoara, la casa părintească din strada Rusu Șirianu. În 1950 este arestat de securitate sub învinuirea de spionaj în favoarea americanilor. Este anchetat foarte dur de colonelul Moiş și de alții ca el, i se înscenează un proces fantomă, este condamnat la ani grei de pușcărie și după ce trece prin penitenciarele Timișoara, Aiud, Rahova, Jilava, ajunge la Capul Midia. Aici este repartizat la

cariera de piatră de pe malul lacului Tașaul. Astfel, fostul locotenent de la Nijmegen și profesor de limba engleză devine cioplitor de piatră. Primele luni face față tuturor greutăților, dar hrana proastă și puțină, vremea potrivnică și efortul pentru îndeplinirea normei au făcut ca unele răni din timpul războiului să sângereze și puțin a lipsit să nu-și încheie viața pe canal. Norocul lui a fost hobby-ul nevestei lui Borcea, călăul de la Midia, pentru cărți legate în piele. A fost scos din infirmerie și, împreună cu alți deținuți politici, a legat luni de zile cele câteva zeci de cărți ale Iloncei. Ajuns numai piele și os, este eliberat după terminarea pedepsei, se întoarce la Timișoara și este obligat să se angajeze ca salahor la turnatoria Industria Metalurgică Bănățeană. După un oarecare timp, este avansat topitor. Așa l-am cunoscut în 1960, la topitoria de bronz și aluminiu în noua întreprindere UMT formată din fuziunea Atelierelor Noi CFR și Industria Metalurgică Bănățeană. Ani de zile Nicolaus Basch a lucrat și în funcția de topitor în condiții foarte grele de multe ori câte douăsprezece ore fie zi, fie noapte, ori în zi lucrătoare, ori de sărbători. Era cu puține kilograme în plus față de când fusese cioplitor în piatră pe canal. Cu puțin înainte de a ieși în pensie a avansat ca translator al uzinei în limbile germană și engleză. Dar șicanele securității se țineau lanț. Nu i s-a dat voie să plece la înmormântarea fratelui. Nici la plecarea definitivă în Germania. A murit, după o paralizie care l-a supărat ani de zile, urmare a muncilor peste puterile sale de intelectual, cu tristețea că nu a apucat să trăiască, măcar un an, în democrație. Toți cei ce l-au cunoscut și l-au condus pe ultimul drum au pus o floare pe mormântul celui alintat „Nichi topitorul”, omul ce a fost demn în toate împrejurările...

Wilhelm WEISS

prof. dr. ANTON KATHREIN

MANAGER GENERAL AL
KATHREIN WERKE KG

În ultimii ani, în virtutea tradiției care leagă Banatul de națiunea germană, dar și datorită unei mișcări de apropiere accentuată care a avut loc după revoluție, legăturile dintre municipiul Timișoara și orașul bavarez Rosenheim s-au întărit tot mai mult. Activitățile culturale și relațiile economice dintre cele două așezări au culminat cu vizite care au avut loc până la nivel de Consilii Județene.

Din Rosenheim și a îndreptat privirea spre Timișoara și prof. dr. Anton Kathrein, născut la data de 11 ianuarie 1951, la Inning am Ammersee, în Bavaria. Este căsătorit și are 2 copii. Domnia sa este licențiat în economie și obține titlul de doctor în domeniul organizării industriale în 1998 la Zapadočeska Universita din Pilsen (Cehia). Din anul 1992 este profesor la Fachhochschule din Rosenheim, iar din 1999 este ales membru al Senatului facultății. Din același an este profesor onorific al Universității „Politehnica” Timișoara, Facultatea Electronică și Telecomunicații. După studii temeinice, punctul de greutate fiind marketingul obține diploma în domeniul organizării industriale. Are titlul de doctor din anul 1998 cu

lucrarea pe tema: „Estimări în domeniul organizării industriale pentru organizarea sistemelor de producție, planificare și conducere”. Domnia sa obține numeroase numiri și titluri la nivelul orașului Rosenheim și Landului Bavaria din care amintim: membru în comitetul de conducere al oficiului de plasare al brațelor de muncă Rosenheim din anul 1980, asesor la tribunalul pentru judecarea conflictelor de muncă, din anul 1979, consilier orășenesc în Rosenheim din anul 1984, membru al adunării generale a IAK pentru München și Oberbayern din 1987 și vicepreședinte al acesteia din anul 1991 precum și vicepreședinte al Uniunii landurilor industriei bavareze din anul 1994.

Din anul 1997 este vicepreședinte al Uniunii Economice Bavareze. Prof. dr. Anton Kathrein are deopotrivă o bogată activitate didactică și economică: profesor la Facultatea din Rosenheim și patron al firmelor Kathrein.

În activitatea sa, prof. dr. Anton Kathrein s-a preocupat continuu și a contribuit direct la dezvoltarea tehnică și tehnologică cu accent pe cercetarea tehnică științifică permanentă. În acest sens grupul de firme Kathrein investește anual suma de circa 1 milion EURO pentru cercetare dezvoltare.

Personal, domnul profesor Anton Kathrein participă în mod curent la Congrese și Sesiuni de Comunicări Științifice, la târguri și expoziții și publică articole în reviste de specialitate.

Pentru merite deosebite i se decernează numeroase titluri și medalii fiind recunoscut atât în țară cât și peste hotare. Este purtătorul Crucii de Merit din cadrul Ordinului de Merit al Germaniei, dar și purtătorul medaliei de stat pentru merite deosebite aduse economiei bavareze. În anul 1994 i s-a decernat medalia de onoare pentru camera de comerț și industrie München și Oberbayern. Din anul 1995 este Membru al Sfatului de specialiști „Schlanzer Statt – Reducerea birocrăției inutile”, este Membru al Consiliului de Administrație al Uniunii Fondatorilor Economice Germane și Membru al Consiliului Științific și Tehnic al ministrului președinte Dr. Edmond Stoiber. Din anul 1997 este purtător al Crucii de Merit a Uniunii Ordinului Întâi, decernată de ministrul economiei, dr. Otto Wiesban. Din anul 2002, prof. dr. Anton Kathrein este Doctor Honoris Causa a Universității de Vest „Politehnica” din Timișoara.

Portret în oglindă

– **Domnule Prof. Anton Kathrein vorbiți-ne vă rog despre istoria și activitatea firmei Kathrein.**

– Firma Kathrein a luat ființă în anul 1919, ca firmă internațională în domeniul tehnologiei antenelor și telecomunicațiilor. Până în anul 1972 firma a fost condusă de tatăl meu, preluând atunci o firmă cu o cifră de afaceri medie anuală de aproximativ 50.000 D.M. De aproape 85 de ani firma Kathrein comercializează un sortiment larg de antene și aparatură de prelucrare a semnalului. Domeniul de activitate al firmei cuprinde sisteme de antenă pentru radio și televiziune, antene de emisie și recepție pentru comunicații mobile, aparate din domeniul comunicațiilor, rețele de cablu pentru transmisiile prin cablu, instalații de satelit și recepție terestră. De asemenea producem și aparate de măsurat în domeniul comunicațiilor. Important este faptul că, în această perioadă, am devenit leader în ramura dezvoltării antenelor.

Istoria companiei

– **Ce este Kathrein astăzi?**

– Grupul Kathrein constă astăzi în 50 de companii amplasate, în afară de Germania, în alte 7 țări europene, în statele Unite, în Brazilia, în Filipine, India, Africa de Sud, și China, practic pe toate continentele lumii. În anul 2002 cifra de afaceri a grupului a fost de peste 820 milioane Euro. Grupul are acum peste 4000 de angajați și furnizează echipamente în 70 de țări ale lumii.

– **Sunteți patronul unei firme de succes care este secretul?**

– Progresul continuu al produselor Kathrein se datorează în primul rând focalizării eforturilor spre inovația tehnologică, utilizarea materialelor avansate, tehnologiei de fabricație flexibilă și calității serviciilor. Suntem consecvenți în politica de investiții în domeniul telecomunicațiilor. Suntem deschiși progresului și menținem standarde ridicate a nivelului calității produselor. Este cunoscut faptul că grupul Kathrein se ghidează după sloganul „Calitatea deschide calea”.

– **De când este prezent Kathrein în România?**

– Dezvoltarea grupului Kathrein în Europa nu putea să ocolească România, unde suntem prezenți din anul 1994 când, la București, s-a înființat S.C. Romkatel S.R.L. Treptat, produsele noastre s-au impus pe piața românească, ajungându-se astăzi în situația că antenele folosite în telefonie mobilă din România să fie în proporție de 85 % de fabricație Kathrein. Retehnologizarea și modernizarea instalațiilor din dotarea Societății naționale de radiotelecomunicații s-a realizat de asemenea cu contribuția firmei noastre. În timp, S.C. Romkatel București s-a dezvoltat și a devenit reprezentanța grupului Kathrein pentru mai multe țări din sud estul Europei: Republica Moldova, Ucraina, Bulgaria și Iugoslavia.

– **De când produceți antene la Timișoara?**

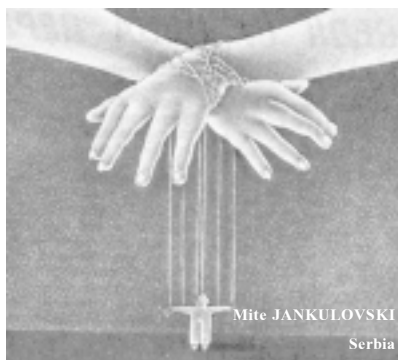
– În anul 1999 am demarat o investiție de peste un milion de mărci germane la Timișoara. Am construit o modernă și nouă fabrică de antene și a fost înființată o nouă firmă S.C. Kathrein România S.R.L. Obiectul de activitate al acestei firme este producția de antene de emisie și de recepție radio TV. Prima antenă performantă de mare putere a fost produsă la Timișoara pentru modernizarea stației București Herăstrău a Televiziunii Române și a fost pusă în funcțiune în decembrie 2000.

A consemnat Petru Vasile TOMOIAGĂ

Aforisme

- Cine poate să-mi spună ce-i cu întunericul acesta? Măcar de-aș fi orb, ar fi întunericul meu.
- Am impresia că mulți beneficiază de mine în folosul convingerilor lor.
- Calul este cel mai bun prieten al omului. Nu e bine când un om își călărește prietenul.
- Vai de cel care nu are idei. Va trebui să lupte pentru cele ale altuia.
- Invidiez câinele: nu știe pe lângă cine se gudură.
- E un fapt notoriu că cei mai mari mincinoși sunt cei care cunosc cel mai bine adevărul.

Branca CRNCEVIC
Serbia

Mite JANKULOVSKI
Serbia

În românește de Mircea Ioan MEREUTZĂ

- Prietenii sunt cei ce nu știu mare lucru. Cei ce știu mai mult decât știm noi ne sunt dușmani!
- Timpul trece, îmbătrânim și ne ducem unul câte unul ... La început l-am pierdut pe al patrulea de la poker, apoi pe al treilea de la écarté, apoi pe al doilea de la șah.
- Am rămas singur și fac pașențe ca să văd ce mi se mai poate întâmpla
- Sunt mai mulți bărbați infideli decât femei infidele. Asta înseamnă că pentru o femeie infidelă sunt mai mulți bărbați infideli.

Dusan RADOVIC
Serbia

Simpatică domnișoară,

Cu primul cuvânt reviu de scuză pentru această îndrăzneală de a continua să corespundez la continuarea scrisorii ce v-am scris-o azi când mă aflam cu caii în Târgoviște și vă mai rog încă o dată să mă scuzați dacă cumva vă fac ceva indezirabil prin aceste mici rândulețe ce vă scriu.

Dar simpatică domnișoară, cum zicem noi la carte „Nihil sine deo” și de aceea conțez să vă scriu ceva mai detaliat despre starea sufletească de când am dat ochii cu figura dv. atât de coafată și ce ochi. Parcă mi-ar fi răpit cineva libertatea inimii mele și după ce socotindu-mă cu mine însumi am constatat la fața locului că acel cineva sunteți dv. care mi-ați răpit liniștea cu acele câteva cuvinte dulci ce mi-ați descris cât am stat în prăvălie târguind ce vă trebuia pentru necesități.

Deci, după ce am ieșit din acea prăvălie,

parcă mă trăgea cineva să intru din nou în acea prăvălie de parcă era ceva magnet în acea prăvălie. Așadar simpatică domnișoară vă rog

Tudor Mușatescu

foarte mult să-mi liniștiți sufletul și spiritul cu cât de puține rândulețe după cum vă va dicta inima dv. de floare ce ați înflorit în calea vieții mele.

Drăguță domnișoară,

Veți ști că eu sunt un băiat străin și am fost mutat aici din motive pe care nici eu nu le știu de ce.

Se aude că mă persecuta de sus, dar nu-i adevărat că eu n-am pus mâna pe acei curcani ci m-a lucrat plutonierul c-avea interes să-i dea la acel botez și eu am vrut să-i țin la post dar nu pentru mine ci contra lui.

Dar după cum am vorbit eu cu cucoana bărbierului despre dv. vă rog să nu zâmbiți asupra durerilor mele dar să vă întoarceți mila spre a-mi oferi dragostea dv. spre a ne iubi cât mai poetic atât prin scris cât și să ne vedem.

Vă rog să-mi scrieți de urgență verdictul dv. și altceva mai departe ne-având a scrie, rămân cu sărutări dulci dv. și mămăițichii c-am auzit c-aveți și că e văduvă... Dar ce să facem. Spuneți-i din partea mea că așa a vrut Dumnezeu...

Al d-voastră cu stimă și foc la inimă,
Ion SGÂBEARȚĂ
Sergent
Postul de jandarmi Cucuteni

Din lumea plantelor de leac

Afinul

Recoltare. Se recoltează frunzele și fructele. Frunzele se culeg tot timpul verii până toamna târziu. Ele se pun în coșuri fără a se îndesa deoarece frunzele lovite se înnegresc în timpul uscării.

Fructele se adună cu mâna sau cu pieptenul, când sunt coapte (iulie august).

Uscare. Frunzele se usucă împreună cu ramurile, în locuri umbrite și bine aerisite. Separarea frunzelor se face prin bătăre înainte ca ramurile să se fi uscat complet, apoi frunzele se vântură. Frunzele se întind în straturi subțiri în camere încălzite, pe rame cu plasă, ferite de praf. Ele sunt uscate când produc sunete la vânturare. După uscarea se lasă 2-3 zile și apoi se ambalează.

Întrebuințare. Frunzele se folosesc sub formă de ceai ajutător în diabet iar fructele în tratamentul contra diareei și altor boli de stomac. Nu există tratament mai eficace în enterocolita cronică (cu diaree) decât cura cu afine proaspete (pe tot timpul verii)

Dr. Carmen POPESCU

ISTORICUL CRAVATEI

Primii care au purtat cravata au fost soldații romani, care o numeau «focale». În timpul războaielor duse în țări friguroase pentru a se apăra de frig, aceștia erau obligați s-o poarte sub forma unei fâșii lungi de stofă sau de pânză, înfășurată de două trei ori în jurul gâtului și fixată sub bărbie printr-un inel de metal. Odată cu prăbușirea imperiului roman dispare oficial și portul cravatei, menținându-se sporadic doar în câteva regiuni, fie ca o necesitate împotriva frigului, fie ca făcând parte din ținuta vestimentară.

În 1656, Ludovic al XIV-lea, regele Franței, angajează în serviciul său un regiment de cavalerie alcătuit numai din croați. Aceștia purtau drept ornament la gât o eșarfă care a fost numită «cravată» (fr. cravate) de la termenul popular francez dat croaților.

După această dată, moda cravatei se răspândește repede în Franța și apoi în celelalte țări ale Europei, bineînțeles cu multe modificări. La început cravata se prezenta sub forma unei fâșii lungi de dantelă sau muselină, înfășurată în jurul gâtului, prinsă sub bărbie cu ajutorul unei panglici colorate, ale cărei capete coborau în jos până în mijlocul pieptului. Din această cravată, pe la 1693 a luat naștere «chacone», care era o panglică lungă înfășurată în jurul gulerului cămășii și se purta cu vesta deschisă, în special de către tineret. Mai târziu apare un alt fel de cravată, denumită «jabot», sub forma unui ornament de muselină sau dantelă aplicat în față pe pieptul cămășilor bărbătești. Tot în secolul al XVII-lea, multe țări introduc cravata și în uniforma marinarilor, sub forma unei fâșii lungi de mătase neagră înfășurată de mai multe ori în jurul gâtului, răsucită apoi pe piept sub forma unei funii și scoasă printr-o butonieră în partea stângă a vestonului. Pe la sfârșitul secolului al XVII-lea, ținuta militară a armatei franceze era completată cu un fel de cravată confecționată dintr-o țesătură tare de fibre vegetale, pentru a-i obliga pe soldați să țină gâtul țeapăn, în special la paradă. În secolul al XIX-lea se introduce în armată așa-zisa cravată «militară», care era o fâșie lungă de mătase, lată cât înălțimea gâtului, ce se înfășura strâns de mai multe ori în jurul gâtului după care se prindea la spate cu un ac.

Începând din secolul al XX-lea, cravata cunoaște multe modificări, în bună parte datorită și introducerii gulerelor duble la cămăși. Apar astfel cravata «fluture» (din material negru, alb sau de alte culori), «eșarfă» sub forma unei fâșii lungi de pânză înfășurate în jurul gâtului și «plastronul» (piesă de pânză albă, plisată, aplicată în față cămășii, acoperind întreg pieptul).

În a doua jumătate a secolului al XX-lea se poartă cravata tip «regate» îngustă cu nodul mare, tronconic și cu un ac mare sub nod.

Tot pe atunci era la modă «lavaliera», botezată astfel după una din favoritele lui Ludovic al XIV-lea (ducesa de La Vallière) și cravata militară formată dintr-o fâșie îngustă înfășurată în jurul gâtului de mai multe ori fără nod atârând cu ambele capete până sub piept. Ceva mai târziu câștigă teren cravata tip «toreador», confecționată din piele, pânză, mătase etc., îngustă și prevăzută cu nod mic și prelung, strâns în față la încheietura gulerului cămășii și continuată apoi cu o prelungire ce se introduce sub cureaua pantalonilor.

De la acest tip de cravată au luat naștere cravatele din zilele noastre, cu unele modificări ale nodului, ale materialelor folosite etc., în funcție de moda specifică epocii respective. Folosite ca accesoriu al îmbrăcăminteii bărbătești și chiar femeiești, cravatele sunt astăzi confecționate dintr-o fâșie îngustă de stofă, mătase, piele etc., care se înnoadă la gât și ale cărei capete sunt de obicei lăsate să atârne pe piept.

Dr. Dumitru GAROFIL

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Matematicienii au nevoie să joace șah

Matematicienii au nevoie să joace șah! Aceasta este concluzia oarecum surprinzătoare pe care o formulează psihologul sovietic Marina Smirnova într-un articol publicat în revista „EKO”. Se știe că cu cât divertismentul e mai îndepărtat de profesiunea celui ce recurge la el cu atât e mai complet și mai profitabil notează autoarea. Dar sondajele întreprinse cu ajutorul unor persoane de diferite profesii au dus și la unele concluzii paradoxale. Unii, de pildă, a căror activitate la serviciu presupune exercitarea unor activități manuale, când ajung acasă se odihnesc cultivând grădina sau găsindu-și altceva de lucru. În timp ce de exemplu un „sedentar” își va petrece concediul ziua pe plajă iar seara pe un divan. Explicația, scrie Marina Smirnova, stă în ceea ce se numește „activitatea vicariantă”, unul din mecanismele comportamentului uman. Unui matematician o activitate manuală nu-i aduce o ușurare în momentul în care trebuie să fie de repaus, deoarece, nimic nu împiedică spiritul său să revină asupra problemelor care l-au frământat anterior. În timp ce șahul e o activitate vicariantă; îl deconectează complet. Așa cum un ajutor, bunăoară, se va deconecta în grădinărit, mâinile sale găsindu-și o ocupație și ieșind, totodată din șirul mișcărilor din cursul zilei. Articolul Marinei Smirnova este însoțit de desenul alăturat aparținând lui Vladimir Svirinov.

Ing. Constantin IONCELESCU

DACĂ...

- ... cei 20000 de pași pe care îi face, în medie fiecare om într-o zi ar fi parcurși pe un „Drum drept”, într-o viață de 70 de ani, s-ar totaliza 500 milioane de pași. Acesta reprezintă aproximativ 384000 de km, adică distanța de la Pământ la Lună.
- ... Pământul s-ar învârti de 17 ori mai repede, toate lucrurile și ființele din zona Ecuatorului s-ar afla în stare de... imponderabilitate.
- ... rezervele de sare de pe Pământ s-ar epuiza, atunci mările și oceanele ar aproviziona omenirea cu sare pe o perioadă de două miliarde de ani.
- ... ar dispărea albinele de pe suprafața pământului, odată cu ele ar pieri și peste 100000 de specii de plante, care se polenizează cu ajutorul acestor insecte.
- ... s-ar umple o linguriță de cafea cu neutroni, această linguriță ar cântări... 210 milioane tone.
- ... s-ar topi brusc toți ghețarii polari, nivelul oceanului planetar s-ar mai ridica cu încă 50 de m, ceea ce ar duce la acoperirea cu apă a câmpiilor fertile ale Olandei și Danemarcei, a plajelor din sudul Statelor Unite ale Americii, al bazinului inferior al Amazonului și la acoperirea multor regiuni continentale de pe litoral.

(C.V.)

Sănătatea pentru toți

Medicamente compensate

Cu carnet de sănătate
Rețetele colorate
Recent codificate
Medicamentele compensate
Până ajung la pacient
Au valori de testament.

Din buget

Se construiesc noi spitale
Și vile particulare
Și la munte și la mare
Tot la prețuri maxime

Meracus non MERCATOR

COLȚUL POEZIEI bănățene

«Mândră țară îi Banatul» Semne de toamnă la Murani

S-o pornit un vânt subțire
Dă cătră Rămecea Mică
Zogonind e-o țară larmă
A dă-n urmă rândunică.

Vremea s-o schimbat și-m pare
Că să-nvolbură d-acuma;
Iar mă mpunje-n lopăciță
Și-n noțeu' stâng reuma.

Șeriu-i jos, dă-l spârji cu capu,
Înfoiat cum goge duna,
Astrucând d-a păru valca,
Gealurii și comuna.

Crenjili is șiupilice,
O mai și brumat az noapee,
Stau pră ele nișce hoare
Dă ghingesei că-s prune coapce.

Căce una mai trănecese
Când auge cum guiță
Porcu îl gras pră care-l taie
Baș acum Moș Georgiță.

Vardza n cadă fașe spumă,
Cântă oalili cu sarme,
Buna cucăie pră furcă,
Lângă ea mărtanu doarme.

Și miroas-a clisă friptă,
Crumpi în raină ș-a căzan,
Tata moșu-n poarta mică
Prînge-o babă la givan.

Bace arângu, Sara-ș lasă
Pră la streșină găitanu,
Unge-s toamnele d-acasă?
Or plecat cu aizămbanu!

Marius MUNTEANU

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!”

Petru Vasile Tomoiagă este singurul meu prieten ursit de ursitoare să trăiască liber ca o tristețe.

Din acest motiv, tălpile sufletului său sunt albe ca o coajă de mesteacăn. „Să fii cu adevărat liber/ Să poți să spui: /aripa mea lovește cu nepăsare

cerul iată ce își dorește poetul. Îl întâlnesc deseori într-o lună calendaristică și de fiecare dată, el stă rezemat de dragostea de lume pentru că – crede el – “În lume / viața prinde haină nouă”. Incapabil să fie ticălos, Petru acceptă de bunăvoie să fie ticăloșit. De băbați, de femei, dar niciodată de muză. Singura care îl prețuiește și îl iubește cu adevărat. Ascultați dumneavoastră: „Când te-a iubit poetul, arzând ca o cometă/ Și i-ai căzut în suflet îndurerată, calm, / Nu ai crezut că poate să moară din iubire / Cum poate-n necredință să fie ucis un psalm.” Ori: „Nici nașterea nu-i capăt și nici moartea / Atâta am aflat trăind

mereu / Și nu mi-a spus-o nimeni, nici cartea / Și nu mi-a spus-o nice Dumnezeu...”

Dinspre marginea acestui an, toamna mi se arată frumoasă ca o coadă de păun și caldă printre reflexe de păr castaniu. Iubesc toamna.

„De ce mi-e toamna dragă ne-ncetat / Și o iubesc prin tainice sentințe? Din vii răzbate-un sânge înnoptat / Și fructul verii urcă în semințe.../ Pe temple bruma-ncet s-a așezat./ Cocorii pleacă. Pentru-a câta oară? / Văzduhul e de doruri sfâșiat / Cumplit. Și toamna a-nceput să doară...”

Mugur fragil pe tulpina planetei Pământ, poetul Petru Vasile Tomoiagă, dezghecat, s-a așezat de multă vreme, de foarte multă vreme, în pridvorul domnesc al poeziei, acolo unde din pricina aerului rar, se sufocă toți răstălmăcitorii de vorbe scrise, ori vorbite.

Vasile TODI

De ce...

– De ce iubirea mea
Străbate ani de a rândul,
De ce azi numai ea
Mă bate iar cu gândul...

– De ce nu ne desparte
Și nu ne mai dă pace,
Eu o trimit departe,
Se ntoarce ea și ...tace.

– De ce amintirea-ți vie
S a ntors acum spre mine,
Mă seacă și mă-nvie
Ca o furtună-n vine.

Când amintirea-i sfântă
Iubirea noastră cântă!

21.09.2003 MIRAUR

Pe adresa lui Ion Antonescu soseau și numeroase scrisori în care erau redade faptele de arme ale unor unități și ale comandanților respectivi, dar și faptele reprobabile săvârșite de oameni fără dragoste de țară, așa cum putem vedea din următoarea epistolă trimisă de locotenent colonelul Rasoviceanu.

Bălteni, 27.1 1917

Iubite Antonescu,

Îți scriu cuprins de o durere fără nume și fără glas.

În ziua de 9 octombrie (1916 - n.n.) în ziua cea mai tragică pentru mine, dezertează în timpul luptei locotenentul Câmpineanu Gr. corupând și alți doi ofițeri la această faptă mârșavă. De atunci, chiar, i-am făcut acte de dare în judecată. Nu am mai știut nimic de el, credeam că este împușcat sau că a trecut la inamic când, spre marea mea durere, văd că acest tâlhar trăiește și nu a fost judecat, nu a fost împușcat, dar M.C.G. îl mută în Reg. 36. De ce în Reg. 36 și nu în altul? Pentru că acolo, după noua ordine de bătaie, este numit comandant colonelul Velescu care - după cum am scris d lui gen. Prezan - este un cadavru ambulant, a fost comandantul reg. 9 Vânători și locotenent Câmpineanu era cutra sa. Și crede că cu modul acesta va scăpa.

Am făcut plângere din partea regimentului și a corpului ofițeresc la

M.C.G., am cerut audiență la dl. gen. Prezan, am făcut un nou supliment de anchetă și, în fine, voi face tot ce omeneste îmi va fi posibil pentru ca această canalie să fie împușcată și dacă nu voi reuși mă voi împușca eu căci nu voi putea comanda.

Până atunci, te rog, vezi tu care au fost înaltele considerațiuni de stat, de acest mizerabil a reușit să se mute și de ce nu a fost judecat în lipsă, căci probe zdrobitoare sunt la dosar.

Am văzut că lt. col. Marcovici este decorat pentru că a cucerit Bălăria. Ce crimă! Acest ofițer fugar nu are nimic comun cu această faptă de arme. El a stat la un kilometru cu batalionul maiorului Dobrovici și cucerirea localității a făcut o bravul maior Slăvescu Adrian care s a luptat două ore în sat și numai după ce s-a liniștit lupta a venit și acest fugar. Scăparea lui de la Turtucaia ar fi obscură. Fiind la Topraisar i s-a făcut un raport pentru a i se lua comanda Reg. 40 pentru că nu sta pe front. A fugit de la Topraisar și nu a dat ordin de retragere așa că am rămas prizonieri mai mult de o mie de soldați plus compania a III a, a mea pe care i o trimiseseam ca susținere. A fugit de la Gorneni și a lăsat prizoniere două batalioane. Și după aceste fapte este și avansat și decorat.

Ce jale! Ce jale! Și caută acest fugar să se strecoare, doar, doar va scăpa cu viață pentru ca apoi, să facă într-un viitor pe eroul și să primească grade spre nenorocirea țării, dar să fie sigur că nu va scăpa de mine.

El decorat, iar maiorul Slăvescu nu, care a căzut prizonier în ziua de 20 noiembrie la Epurești, apărând cu disperare retragerea Diviziei 2/5.

El este decorat, dar bravii mei ofițeri, care numai cu o mie de oameni, au atacat două mii de honvezi, două companii de mitraliere și trei baterii și în zece minute le-au cucerit, nu sunt decorați. Această faptă, a acestor ofițeri, va arăta istoria că a scăpat ca două divizii să capituleze în câmp deschis, la 20 noiembrie. Și, tot grație lor, regimentul a rămas unicul care a apărut retragerea la toate trupele peste Argeș în ziua de 20 noiembrie, și tot grație lor regimentul a rămas întrunit pe tot timpul retragerii. Și totuși nu au fost decorați!

Cum se poate ca să cer bravură când se recomandă pentru răsplată astfel de oameni?

Iubite Antonescu, nu cer nimic pentru mine, căci îmi va da istoria, când va da, dar cer să faci raportul ce l-am făcut pentru drapel și pentru ofițeri să fie decorați. Căci, cum au plătit la Stălpău vor plăti și în viitor, căci știu eu, 9 Vânători va fi băgat în momente de grea cumpănă. Vor fi tot așa cum au fost și în tragedia de al Neajlov.

Generalul Scărișoreanu mi a spus că a făcut raport colonelului Velescu I. ca să nu i se încredințe comandă și văd că i s-a dat Reg. 36 Infanterie. Ți-am scris o recomandată prin care-ți atrăgeam atenția asupra dării de seamă ce-am făcut și înaintat direct la M.C. G. cu no. 596 din 11 ianuarie.

Te rog ca audiența ce am cerut o să fie aprobată.

Te îmbrățișez,
Lt.col. RASOVICEANU

ROTSCHILD ȘI PLUTONUL DE EXECUȚIE

De-a lungul istoriei, regii și dictatorii au avut faima de a cheltui mai mult decât puteau să ia supușilor prin impozite. De aceea, banii de care aveau nevoie erau împrumutați de la bănci. Prin ce mijloace însă banca percepea banii de la datornici dacă aceștia nu voiau sau nu puteau să plătească?

Metoda era războiul! Finanțarea unui guvern funcționează ca și finanțarea unei persoane pentru a-i cumpăra un automobil. Dacă clientul nu și poate plăti ratele lunare, banca îi ia mașina remorcându-i-o. Cu ce se remorchează o mașină? Cu o altă mașină. La finanțarea guvernelor este același lucru. Nu se finanțează numai un guvern, ci se dau bani și altor guverne. Debitorul are grijă ca ambele țări să fie la fel de puternice, inegalitatea fiind produsă numai prin finanțare. Dacă o țară nu și plătește datoriile va fi amenințată de o altă țară cu război.

De 160 ani lucrează Rothschild după acest principiu.

Nathan și frații lui au început în Europa acest joc după profitul rezultat din războaiele lui Napoleon. În acest timp s-a instaurat în Europa așa numitul „echilibru între puteri” sau „echilibru de forțe”. Pentru a-și consolida poziția de stăpân din umbră, Rothschild a trebuit să clădească două grupări de putere în Europa cam de același calibru. El trebuia să fie sigur că regii „A” puteau fi amenințați de regii „B”. Bineînțeles, și A și B erau finanțați de el. Dar, mai trebuia o a treia putere, ca o „poliță de asigurare”, dacă unele națiuni nu se aliniază. Această a treia putere era Anglia lui Nathan. Anglia avea supremația în Europa. Șansele unei părți în război erau măsurate de partea cui se afla Anglia. Anglia se afla totdeauna de partea celui ce câștiga războiul. Puterea casei lui Rothschild prin eficiența acestei politici a crescut așa de mult încât la începutul acestui secol controla jumătate din averea întregii lumi.

Jan von HELSING

Ospetele lui PETRU CEL MARE

Curând, ospetele dezlănțuite nu-i mai ajung lui Petru. Vrea să le dea o formă instituțională, oficială, trainică, împingând încă și mai departe bufoneria și batjocura, întemeiază așadar „conclavul burlesc” ori „sinodul marii bufonerii”, care trebuie să-l cinstească pe Bachus prin petreceri îmbelșugate și dese. Îl pune în fruntea bețivanilor pe cel mai mare dintre toți, fostul lui preceptor Nikita Zotov, care este răsplătit cu titlul de „prinț-papă” ori „prinț-patriarh”. Ca să-și joace rolul, Zotov primește două mii de ruble pe lună, un palat și douăsprezece slugi, toate bălbăite. La „ceremonii” poartă un sceptru și o mitră de tinichea, turuie cuvântări dezlănate în care gesturile deșuchete se amestecă adesea cu citatele din Biblie și-și binecuvântează ajutoarele ingenuncheate la picioarele sale cu două pipe legate în cruce și o bășică de porc, cu care-i lovește în cap. Apoi le dă să sărute o statuie necuviincioasă a lui Bachus, în loc de icoană. Dansează în fața tuturor, învârtindu-se și clătănându-se, încurcându-se în poalele sutanei, pe care le tot ridică, lăsând să se vadă niște picioare crăcănate.

Prințul-papă este înconjurat de un conclav, alcătuit din doisprezece cardinali și de un mare număr de episcopi, arhimandriți, diaconi - toți falși și toți bețivi și mândri. Țarul însuși este „arhidiacon”. La parte la toate ospetele și bea mai vârtos decât toți. El, cu mâna lui, a scris regulile Ordinului, a stabilit ierarhia membrilor și a hotărât în cele mai mici amănunte tipicul ceremoniilor profanatoare. După ce-și pun sutana roșie de cardinal, aleșii trebuie mai întâi să se înfățișeze la locuința prințului-papă, numită Vaticanum, ca să-și arate supunerea și să-i jure credință. Patru bălbăiți îi duc apoi în consistoriu, unde se înalță, după niște munți de butoaie, tronul Prea Sfinței Sale Bufonerii. Prima întrebare care i se pune noului venit nu este: „Crezi?”, ca în vremea începuturilor Bisericii, ci „Bei?” Și prințul-papă adaugă: „Eminență, deschide gura, înghite ce ți se dă și după aceea mai stăm de vorbă.” Vodca curge în valuri pe gâtleele învățăcelor ca și pe cel al dascălilor. După care toți se îndreaptă în alai către casa vecină, unde urmează să se întrunească conclavul. Îmbrăcat în straie de marinar olandez, Petru deschide alaiul, bătând toba. În urma lui vine prințul-papă, călare pe un butoi tras de patru boi și înconjurat de falși călugări. Escorta este alcătuită din țapi, porci și urși. O galerie, mărginită de paturi, îi așteaptă pe conclaviști. În dreptul fiecărui pat se află un butoi tăiat în două: o jumătate pentru hrană, cealaltă pentru nevoile firești. Nimeni nu are voie să-și părăsească patul înainte de încheierea conclavului, care ține trei zile și trei nopți. Slugi, pitici, bufoni se întrec să le înceie în băutura pe Eminențele Lor, ațâțându-le cu gesturi deochete. Printre măscăricii de la curte se află și nebuni „din naștere”, care-l distrează strașnic pe suveran, și nebuni „din pedeapsă”, siliți să se prefacă astfel pentru că, în trecut, nu și-au făcut datoria cum se cuvine. Toți sunt travestiți și țopăie strâmbându-se care mai de care în jurul „cardinalilor” care închină la semnul lor și dau pe gât pahar după pahar. Vodcă, vin, bere, hidromel, totul se amestecă. Beți turtă, asudând, gâfâind, cu ochii ieșiți din orbite, nefericiții con-claviști se înjură, plâng, se rostogolesc pe jos, varsă pe veșmintele de bălci ori se bat, cuprinși de o furie turbată. Și țarul bea, dar își păstrează mintea limpede. Se mișcă printre bețivani, îi laudă pentru toate nebuniile și-i îndeamnă să se înjosească și mai tare. „La toate petrecerile pe care le dădea, scrie Villebois, prințul avea obiceiul, când mințile începeau să se înfierbânte din pricina băuturii, să se preumbe printre mese și să asculte tot

ceea ce se spunea; iar când unui oaspete îi scăpa vreo vorbă pe care voia s-o cerceteze cu mintea limpede, o însemna pe niște tăblițe ca s-o folosească la vremea potrivită.” în noaptea de Crăciun, un alai nelegiuit trece pe ulițe, sub privirile uluite ale moscoviților: prințul-papă este în frunte, călare pe un butoi tras de doisprezece bărbați pleșuvi. Are pe cap mitra de tinichea și peste sutană un patrafir pe care sânt cusute cărți de joc.

În urma lui vin „cardinalii” călare pe boi, înveșmântați în sutane caraghioase, ținând în mâini sticle cu băutură. Vin apoi ceilalți „dregători”, în sănii trase de porci, de urși și de câini. Toți rostesc, răcnind cât îi ține gura, pomelnice pline de blesteme și vorbe de ocară. Alaiul se oprește în dreptul caselor mai arătoase, cerând de băut. Cine ar cuteza să se împotrivescă? Se răspândește un zvon atât în rândurile boierimii cât și în popor: oare țarul n-o fi chiar Antihristul? Alaiul nelegiuit cutreieră ulițele și la alte sfinte sărbători.

Fără îndoială, Petru nu se dă în lături când e vorba să umilească Patriarhia ortodoxă, a cărei putere este aproape cât a lui. Nu s-a împotrivit el să ducă de căpăstru măgarul patriarhului Adrian? Acum se întrece în nerușinare. Rămâne însă un bun creștin. Respectă Biserica, gândindu-se că aceasta ar trebui totuși să se mărginească la rolul spiritual și să nu se amestece în treburile cărmuirii. Cât despre papă, ciudatul conducător al catolicilor este pentru tar un personaj îndepărtat, îmbrăcat caraghios și fără nici o putere asupra Rusiei. Poate așadar să-l ia peste picior ca pe orice mascat de carnaval, fără să-l supere pe Dumnezeu. Țarul se dă în vânt după farse uriașe, ca în Evul Mediu, care amestecă lucrurile sfinte cu cele pământești, bătându-și joc de regi, strecurând uneori vorbe necuvenite, fără să-i alunge însă teama de flăcările iadului. Stă în firea lui Petru să zdruncine totul în jur. Și mai întâi de toate vechile rânduieli rusești, populare ori religioase. Îi plac protestanții, pentru că au avut îndrăzneala să schimbe ceva pe tărâmul credinței. Numai că sânt prea gravi, prea serioși, iar ceea ce face el este numai veselie, glumă, nebunie. Toate prilejurile sânt bune, dacă poți înviora cât de cât traiul cenușiu de zi cu zi. După o beție pe cinste, mintea lucrează mai ușor. Petru ajunge aproape să creadă că oamenii însemnați sânt cu atât mai pricepuți în ale politicii, cu cât țin mai bine la băutură. Uriașul neșlefuit, puternic, plin de viață ascultă de instinctele primare care se pierd în negura veacurilor, în mintea lui, totul este încălțit, amestecat, întunecat, violent. Este sănătos și nu-și poate tine în frâu nici o pornire, oricât de ciudată. Dar nu uită nici o clipă că este țar, nici măcar în timpul petrecerilor fără măsură. Cine știe, poate chiar în clipa în care tovarășii săi cred că băutura i-a luat mințile, în capul lui încolțesc planurile cele mai strălucite.

(H.T.)

Mari personalități de origine aromână

Aromânii sau macedo-vlahii, urmași ai tracoilrilor romanizați, reprezintă de peste două mii de ani o ramură distinctă a romanității orientale. Autohtoni în spațiul sud-dunărean sau balcanic, ei și au păstrat prin volbura secolelor, în pofida vicisitudinilor istorice, graiul, portul, tradițiile și credința creștină ortodoxă, afirmându-se în diferite domenii, de la cel militar și administrativ, la cel ecleziastic și cultural, etc. Reputați istorici au subliniat

faptul că tracii macedoneni, cunoscuți ca strămoși ai aromânilor sau macedo vlahilor, au intrat printre cei dintâi în procesul romanizării și tot ei au fost între primii creștinați. În lucrarea sa „Istoria Bisericii Ortodoxe Române” (Ed. Știința Chișinău, 1993, p.20), preot dr. Mircea Păcurariu, profesor la Institutul Teologic din Sibiu, aduce argumente inexpugnabile după care „Creștinismul sud-dunărean este de origine apostolică”, în sensul că, încă din primul secol al erei creștine, Sfântul Apostol Pavel și ucenicii săi au propovăduit învățătura creștină în Macedonia, Dalmația, Illyricum, etc. Această operă a fost continuată prin misionarismul Sfântului Apostol Andrei, cum rezultă din relatările lui Hipolit Romanul, Origene, sau Eusebiu de Cesareea. Între primii episcopi creștini prezenți la sinoadele episcopale, sunt amintiți Protogenes din Serdica (Sofia), Dacun din Scupi, Niceta de Remesiana (Bela Palanka) ș.a. Năvălirile avaro slave de la începutul secolului al VII-lea, aduc perturbări în sudul Dunării. Formarea statului bulgar și creștinarea bulgaro slavilor sub țarul Boris, cât și confruntările militare cu Imperiul Bizantin, vor reliefa prezența în continuare a populației romanice, creștin-ortodoxe, recte a aromânilor. Cronicarul bizantin Kedren arată că în 976 David, unul din frații țarului bulgar Samuil, a fost ucis, între Castoria și Prespa, la locul numit „Stejarii frumoși”, de niște vlahi chervanagii (cărăuși), în 980 împăratul Vasile al II-lea da vlahului Niculiță stăpânirea peste Elada (Grecia de Nord, cu Thesalia și Eubecia). În 1020 același împărat bizantin hotărâște ca „vlahii din întreaga Bulgarie să fie sub ascultarea arhiepiscopului de Ohrida”. De altfel, Ohrida va rămâne, prin tradiție, o arhiepiscopie vlahă (aromână). O epocă de renume pentru vlahii sudici a constituit-o statul întemeiat de frații Petru și Asan, vlahi de origine sau aromâni, din regiunea Târnovo. Cronică lui Nicetas Choniates, Cronică germană a lui Ausbertus, documente ale Cancelariei Papale și mai multe cronici franceze confirmă originea romanică (vlahă) a fraților Petru și Asan, cât și a urmașului acestora, Ioniță. Propovăduirea Sfintei Scripturi în slavonă, grație fraților Chiril și Metodiu, constituie o mare operă religioasă și culturală deopotrivă. Nu trebuie omisă, însă, originea aromână a acestor ctitori, originari din Salonic, despre care dr. Mircea Păcurariu afirmă că erau „descendenți ai vechii populații romanice din Peninsula Balcanică” (op. Cit., p. 65). Înalte fețe bisericesti, de origine aromână sunt legate de Patriarhia de la Târnovo, începând cu Ioachim, în 1235, continuând cu teologi vestiți ca Teodosie etc. Ucenicul lui Teodosie, aromân de origine, pe nume Eftimie, ajunge patriarh în 1375. Urmas al lui Eftimie, vlahul Grigore Țamblac va ajunge, spre finele vieții sale, mitropolit de Kiev. Mitropolitul Proilavei (Brăila), Meletic, (1639-1655) era de origine aromână. Însuși marele mitropolit și poet Dosoftei, autorul „Psaltirei în versuri” tipărită în Polonia în 1673, a fost de sorginte aromână. Patriarhul de Ipek, Gavril Raici, care călătorește prin Țara Românească la 1653 era aromân, originar din localitatea Stari Vlah. Exemplele ar putea continua cu episcopul Constandie Filittis, cu mitropolitul Dositei Filitti al Ungrovlahiei și, desigur, cu Athenagoras (1886-1972), patriarh ecumenic și arhiepiscop de Constantinopol, ca și arhiepiscop ortodox pentru cele două Americi (până în 1972), ori Kiril, patriarhul Bulgariei (n. 1901-d. 1971).

(va urma)
Justin TAMBOZI

Ipotenze și ipotenuze

Originea traco-dacă a limbii române

Carte cu acest titlu a publicat în Republica Moldova în anul 2002, filologul american de origine română Mihai Vinereanu, discutată și recomandată de Universitatea Liberă Internațională de la Chișinău, cu participarea unui grup de filologi, istorici, arheologi și profesori universitari. Deși lucrarea de certă valoare științifică insistă pe fonologia limbii paralele cu traco-dacă și latina, nu ne vom opri asupra acestor considerente de specialitate ci asupra unor adevăruri istorice mai puțin cunoscute.

Argumente istorice:

– românii nu au avut control la nordul Dunării decât asupra 20% din regatul dacic fără a menționa imensa masă a dacilor rămași în afara provinciei Dacia timp de 150 de ani; cât a existat provincia romană;

– Dacia a fost ultima provincie europeană adăugată Imperiului Roman și prima din care s-au retras;

– Pe parcursul celor 150 de ani Dacia a fost tot timpul o provincie nesigură, datorită invaziilor de tot felul și mai ales a triburilor traco-elace, ceea ce ne face să ne întrebăm cum s-a mai produs romanizarea?!

– În Dacia, ca și în Moesia, Panonia și Dalmația nu au avut loc niciodată colonizări organizate de statul român;

– latina și mai ales „latina vulgară” care se vorbea curent în provinciile romane europene avea la bază limba tracă și un fond lingvistic similar cu traco-geta.

Pe baza faptului că româna s-ar trage dialectic din latina vulgară se arată că ea nu și are ascendența în latină.

Asemănarea limbii noastre cu limbile romanice și mai ales cu italiana se datorește fondului lingvistic tracic comun de la formare (am arătat că la întemeierea Romei 953 î.e.n au participat în majoritate triburi trace conduse de un trac din Troia Aeneas.)

După Herodot – părintele istoriei – „tracii erau cei mai numeroși din lume, după inzi”, atunci nu ne miră că și-au impus și filonul lingvistic, alături de cel celtic. De altfel trăsăturile fonologice ale limbii traco-dace, de cele mai multe ori se intersectează cu grupul italo-celtic și sunt asemănătoare cu cele ale limbii române moderne.

Dar cel mai plauzibil argument istoric, e dispariția dacilor?! Unde au dispărut, dacă cei din provincia Dacia s-au romanizat, iar cei din afara provinciei nu vorbesc o limbă diferită?! Cum au ajuns dacii romanizați din Oltenia și din sudul Ardealului, să-i romanizeze pe ceilalți de pe o rază de 1000 km la est și la nord!? Cum au fost romanizați cei din Transilvania și Ucraina, din Bucovina și ținutul Herței?? Aceste argumente le mai susțin și N. Iorga, alături de V. Pârvan.

De fapt pe vremea lui Octavian Augustus era cât pe ce ca Roma să fie distrusă de o coaliție iliro-pannono-tracă (cf. Velleius Paterculus). Teoria că traco-dacii au fost romanizați de negustorii romani e o afirmație fără sens și fără dovezi istorice. Menționăm că pannoni au făcut parte din imperiul lui Buerebista, după alungarea celților și aveau obiceiuri comune cu romanii, inclusiv disciplina militară, ceea ce denotă că erau înrudiți cu aceștia. Faptul că înțelegeau latina, denotă că limba vorbită era aproape de latină (latina vulgară). Acest fapt e demonstrat și de viteza cu care a învățat Ovidiu la Tomis limba băștinașilor, compunând și versuri în limba lor. Inițial latina a fost vorbită doar în Latium (de mărimea unui județ). În rest se vorbeau limbi tractice asemănătoare, dovadă că în timpul democrației militare din aceste provincii au fost aleși un număr de circa 40 împărați de origine tracă, din care 4 geți.

În timpul domniei lui Antonius (138-161 e.n.) are loc o revoltă a dacilor din provincia romană simultan cu o invazie a dacilor din afara provinciei, ca și pe vremea lui Marc Aurelius (161-180 e.n.), când invaziile au fost conduse de un prinț dac, când a fost distrusă capitala Sarmisegetuza și centrul exploatarea aurului Alburnus din Munții Apuseni.

Scriitorii romani: Iordanes, Marcelinus, Zosimus, Aurelius Victor etc. scriu că romanii pierd treptat controlul la nordul Dunării odată cu invazia goților, ostrogoților și spun că sub denumirea de goți se ascundeau de multe ori geții, culminând cu retragerea din 271 și distrugerea podului de peste Dunăre de la Drobeta.

Ștefan TARJOC

COLȚUL POEZIEI
aromâne

Cruciadă zilnică

Cruțiadâ di cathi dzuâ

Ți ehtru voiu tu-alumtâ s-lu asvingu
Di cathi dzuâ negu tu cruțiadâ?
Numa nu-lj știu - câ niți nu-lu vidzuiu
Mă hiu di multu tu-a lui greuâ-aradhâ!

I-unâ-aducheari xeanâ tu-a meu trupu
Ți vâr' pute nu poati ta s-u veadâ
S-u-asvingu voiu, ca multu nj-easti xeanâ
Și-aestâ-i cathi dzuâ cruțiadâ!

Cu câtu ma multu caftu s-mi disfacu
Mă ahânda tu mini ea dipuni ...
Ditu cathi-arterâ, mușcliu i celulâ
Noauâ dureari schinlu și lu-aspuni ...

Digeaba caftu di ea s-mi disfacu:
Fără di noimâ-alumtâ: mași noi doilj!
Scăparea va nj-u-aducâ mași
Nâ cali țî-a mi toarnâ iar' nâpoi!

Ce inamic vreau să înving? întrebi
De zilnic plec în nouă cruciadă?
Nu-l pot numi ... nici eu nu l-am văzut
Da-i sunt de multă vreme dulce pradă.

E-un sentiment străin ce-i cuibărit
Și nimenea nu poate să mi-l vadă
Vreau să-l ucid că prea mi-este străin
Și asta-i zi de zi o cruciadă!

Cu cât încerc de el să mă dezleg
Cu-atât mai mult în mine se afundă ...
Din fiecare-arteră și celulâ
E încordare grea, mereu la pândă.

Descătușare în zadar dorită
Absurdă cruciadă: luptă-n doi!
De el o sa mă scape, sigur, numai
Un drum ce mă va duce înapoi!

Kira IORGOVEANU MANȚU
Transpunerea în limba română aparține autoarei

Holocaustul și viitorul românilor

Umilintele și violarea adevărului practicate după Revoluția din 1989 nu se deosebesc prea mult de persecuțiile și reeducarea sovietică după ocuparea țării în 1944, poate și pentru că e făcută de urmașii celor promovați de Stalin, fără a pomeni de vremurile în care ortodocșii din Transilvania erau numai „tolerați” fără nici un drept, iar cei moldo-valahi la cheremul turco-fanarioților și rușilor.

Dezorientarea românilor în fața holocaustului și pretențiilor evreilor, care-i acuzau a fi ucis 400.000 din rândul lor, e totuși nouă, paralizantă. Nu pentru că nu-i adevărat, ci pentru faptul că ortodocșii în general și cei moldo-valahi în special cred că evreii conduc lumea, finanțele ei și numai prin evrei pot fi ei „integrați în occident”.

Faptul că Ion Antonescu nu i-a extrădat lui Adolf Hitler să-i ucidă, că i-a ajutat cât a putut, chiar și pe cei din Ungaria, apoi le-a facilitat transportul prin Constanța spre Țara Sfântă că în 1945 erau mai mulți evrei în România decât în 1940, nu mai are importanță. Nici că Germania a preluat în întregime responsabilitatea morală și materială a holocaustului, a încercării de exterminare a evreilor, chiar și a celor 400.000 din Transilvania și Basarabia.

Cum să-i ajute românii pe evreii ajunși în război sub control militar maghiar în Transilvania și german în Basarabia? Întrebarea nu e „politic corectă”. Sacralizarea holocaustului - cine nu crede în Holocaust e pasibil în România de pușcărie, cine nu crede în Dumnezeu, e liber (!) - face ca și întrebările neconforme cu doctrina oficială să fie ab ovo „antisemite”. La fel de lipsite de sens ca punerea la îndoială a învierii Domnului la creștini. Discuție absurdă.

Totuși evreii sunt utili a da o brumă de credibilitate ortodocșilor în vest. Așa că Israelul, grupul de presiune evreiesc neoconservativ de la Washington sunt intermediarii pe care se bazează politica duplicitară moldo-valaha în apus. Nu numai pentru că au în mână NATO prin Wolfowitz, finanțele lumii prin Greenspan, politica externă prin Kissinger etc., cum cred adeptii teoriei conspirației iudaice universale, ci pentru că românii au în față situația disperată din Moldova sub control pravoslavnic și a lor proprie. Iar de la vizita papei Ioan Paul II la București (1999) există într-adevăr alternativa depășirii izolării, subdezvoltării și a blocajului milenar ortodoxo-occidental. Numai dialogul deschis și sincer cu Roma garantează integrarea autentică, de durată a românilor în „Europa”.

Președintele Ion Iliescu și guvernele sale sunt pentru o integrare în occident, nu numai de paradă, ci și pentru că altfel le-ar tăia UE ajutorul de 600.000 euro/an și i-ar izola. Pe de altă parte reorientării spre Roma i se opun ruși, ucraineni, sârbi și maghiari, care n-au acceptat niciodată emanciparea moldo-valahilor fără controlul lor. Indiferent de ce, e evident că oferta generoasă a papei Ioan Paul al II-lea depășește orizontul generației ortodoxo-comunistă în prezent la căma României și Moldovei, prizoniera obedienței moscovite, chiar dacă și-a pus o masca „europeană”, (social)democrată.

Demonizarea lui Antonescu, sacralizarea holocaustului și folosirea „calului troian” evreiesc pentru a intra pe furie în cetatea occidentală, îi împing pe româno-ortodocși încet dar sigur într-o fundătură morală și materială. Nu evreii sunt de vină - cum susțin mereu toți antisemiții și adepii conspirației universale iudaice - de izolarea și blocarea dialogului cu Roma, de lipsa de viitor a românilor.

Prof. dr. Viorel ROMAN,
consilier academic la Universitatea din Bremen